



Datum  
2025-04-16

Diarienummer  
VON-2024/804.119

Handläggare  
Therese Bergsell  
08-535 300 00  
Therese.Bergsell@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

## Svar på nämndinitiativ från Kristoffer Sandberg (V) om arbetsskor till hemtjänsten, boendestödet och särskilda boenden

### Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att avslå nämndinitiativet avseende att införa arbetsskor till personalen i Huddinges kommunala hemtjänst, boendestöd och särskilt boende för äldre.

### Sammanfattning

Genom ett nämndinitiativ väckte Vänsterpartiet i november 2024 frågan om att arbetsskor bör införas för flera yrkesgrupper inom vård- och omsorgsnämnden. Detta utifrån att initiativtagarna anser att dessa medarbetare i sitt tjänsteutövande sliter extra mycket på sina skor och att det borde vara en självklarhet att arbetsgivaren står för den utrustning som behövs för att kunna utföra sitt arbete.

Arbetsmiljöverket har gjort en genomlysning gällande hur belastningsskador i rygg, höfter och knän kan förebyggas. Utifrån det som framkommit gör Arbetsmiljöverket bedömningen att det inte är motiverat att ta fram en särskild reglering gällande arbetsskor.

Äldreomsorgen i Huddinge kommun står inför att genomföra omfattande strukturellt omställningsarbete för att framtidssäkra välfärden. För att möta framtidens välfärd behöver prioriteringar göras av vilka satsningar som ger mest effekt kopplat till målstyrningens tre hållbarhetsdimensioner.



## Beskrivning av ärendet

I nämndinitiativ till vård- och omsorgsnämnden den 12 november 2024 föreslår Kristoffer Sandberg (V) och Bugra Merdol (V) att nämnden ska införa arbetsskor till personalen i Huddinges kommunala hemtjänst, boendestöd och särskilt boende för äldre.

Initiativtagarna framhåller att personalen inom hemtjänst och boendestöd är ute och går i ur och skur, i regn och i rusk, bland annat mellan besöken till vårdtagare och brukare, likaledes vandrar personalen inom särskilda boenden för äldre runt på avdelningarna. Något som självklart sliter på skorna. Initiativtagarna understryker att i de allra flesta branscher är det en självklarhet att personalen får den utrustning som behövs för att kunna utföra sitt arbete.

Som initiativtagarna anger tillhandahålls arbetskläder inom hemtjänsten, boendestödet och särskilda boenden för äldre, dock inte arbetsskor. Huddinge kommun har inget övergripande beslut i hur arbetsskor, utöver arbetsskor som skyddsutrustning, ska hanteras varpå förvaltningarna har tagit olika ställning. Som initiativtagarna skriver har förskolepersonal sedan november 2022 fått arbetsskor tillhandahållna av arbetsgivaren.

Initiativtagarna menar att det är en självklarhet att arbetsskor ska tillhandahållas av arbetsgivaren i yrken där det finns behov.

För läsning av nämndinitiativet i sin helhet, se bilaga 1.

## Förvaltningens synpunkter

Det är inte entydigt hur arbetsskor inom verksamheter som utför vård- och omsorg ska hanteras. Kommunerna har under de senaste åren valt att göra på olika sätt. I dialoger och underlag som inkommit i omvärldsbevakning ser förvaltningen att flera av våra grannkommuner har, eller är på väg att införa arbetsskor. Södertälje, Botkyrka och Stockholm är tre exempel på detta. De modeller som implementerats är varierande från kommun till kommun vad gäller belopp, omfattning, vilka verksamheter som berörs och/eller val av att upphandla leverantör respektive att erbjuda ett skobidrag. Haninge och Nacka, två av Huddinge kommuns jämförelsekommuner, erbjuder inte arbetsskor till personalen inom vård och omsorg.

Inom förskolenämnden i Huddinge fanns det budgetmedel över hösten 2022 och efter dialog med verksamheten beslutade nämnden att göra en extra utbetalning, som ett engångsbelopp, till förskola och pedagogisk omsorg med syfte att inhandla arbetskläder och arbetsskor. Det finns inget beslut hur frågan ska hanteras inom förskolenämnden.

Att arbetsgivaren ska tillhandahålla den utrustning som Arbetsmiljöverket föreskriver är en självklarhet. Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning reglerar användningen av skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning. Inom förvaltningen tillhandahålls arbetsskor i form av skyddsutrustning till exempelvis vaktmästare och medarbetare som arbetar i kök. Arbetskläder utöver detta, och därmed arbetsskor, är inte att se som



personlig skyddsutrustning eftersom de inte är utformade för att säkerställa arbetstagarens säkerhet och hälsa.

Arbetsmiljöverket släppte hösten 2022 en rapport gällande hur belastningsskador i rygg, höfter och knän kan förebyggas. Med slutsatserna i rapporten kommer Arbetsmiljöverket fram till att långvarigt stående och gående är vanligt förekommande inom flera kvinnodominerade yrkesgrupper och innebär en risk för belastningsbesvär i rygg, höfter, knän, ben och fötter, särskilt om underlaget är hårt. Flera faktorer bidrar till risken och riskerna ska undanröjas genom i första hand generella och kollektiva åtgärder såsom hur arbetet är organiserat och utformningen av arbetslokaler. Utifrån den statistik och den forskningsöversyn som Arbetsmiljöverket gjort konstateras även att det inte går att utläsa några säkra orsakssamband, besvären kan ha orsakats av andra risker än långvarigt stående och gående. Ändamålsenliga arbetsskor kan inte ensamt förebygga belastningsbesvär, det behövs en kombination av åtgärder. Arbetsmiljöverkets bedömning är därmed att det inte är motiverat att lyfta fram en särskild reglering gällande arbetsskor som en enskild lösning för att förebygga risker för ohälsa orsakad av långvarigt stående och gående. Arbetsmiljöverket föreslår alltså inga förändringar av regelverken, och inte heller någon fördjupad analys i ämnet. För vidare läsning se bilaga 2.

Verksamhetsområdena inom vård- och omsorgsnämnden står inför att genomföra omfattande strukturellt omställningsarbete vilket innebär att prioriteringar behöver göras för att framtidssäkra välfärden. Ett införande av arbetsskor skulle innebära kostnadsökningar och administrativa resurser vilket förvaltningen inte anser är en adekvat prioritering.

Som ovan nämnts har andra kommuner valt att hantera införandet av arbetsskor genom olika modeller och med olika kostnadsnivåer.

Om syftet med ett införande av arbetsskor är att förbättra medarbetarnas arbetsmiljö och ergonomi är det viktigt att en arbetssko motsvarar det behovet. Vidare blir kostnadsutfallet avhängt om förmånen ges årligen till medarbetare eller med längre periodicitet. Det är cirka 1300 medarbetare som berörs inom nämndens verksamheter.

Nedanstående exempel beskriver uppskattade kostnader för införande av arbetsskor för 1 300 medarbetare, som, beroende av ergonomiska krav, kostar mellan 1 500 och 2 000 kronor. Utöver detta tillkommer administrativa kostnader och eventuellt upphandlingskostnader och PO-pålägg.

#### Kostnadsexempel

Arbetsskor	1 500 kronor	2 000 kronor
<b>Summa</b>	<b>1,95 mnkr</b>	<b>2,6 mnkr</b>

Skälen till att arbetsskor inte ska erbjudas av arbetsgivaren till dessa yrkesgrupper är att ekonomiska prioriteringar nogsamt behöver avvägas och att det i dagsläget inte finns forskningsstöd för att arbetsskor enskilt bidrar till bättre arbetsmiljö. Förvaltningen föreslår därför att vård- och omsorgsnämnden avslår Vänsterpartiets nämndinitiativ.



## Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till svar på nämndinitiativet innebär inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för nämnden.

Vid ett eventuellt beslut om införande av arbetsskor behöver en vidare utredning göras kring hur externa leverantörer ska hanteras, hur inkomstskattelagens regler om vilka förmåner som är skattepliktiga påverkar medarbetaren samt eventuellt upphandlingsförfarande av arbetsskor.

Jenny Swärd  
Socialdirektör

## Bilagor

1. Nämndinitiativ från Vänsterpartiet
2. [2022-09-30 Återrapportering av regeringsuppdraget om att redogöra för hur belastningsskador i rygg, höfter och knän kan förebyggas](#) (hämtad 2025-04-16)